

Sygn. akt II Ka 652/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Jaszczuk (spr.)
Sędziowie:	SSO Jerzy Kozaczuk SSO Mirosław Onisko
Protokolant:	st.sekr.sądowy Marzena Głuchowska

przy udziale Prokuratora Marka Kempki

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2017 r.

sprawy **skazanego M. P. (1)**

o wyrok łączny

na skutek apelacji, wniesionej przez skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Garwolinie

z dnia 28 czerwca 2017 r. sygn. akt II K 127/17

wyrok utrzymuje w mocy z tym, że prostuje datę wydania wyroku w sprawie II K 499/15 Sądu Rejonowego w Garwolinie w linii 14 od dołu na 16 grudnia 2015r.; zasądza od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. P. M. w S. 147,60 złotych (w tym 27,60 zł podatku VAT) tytułem kosztów obrony z urzędu wykonywanej na rzecz skazanego w postępowaniu odwoławczym; zwalnia skazanego od wydatków postępowania odwoławczego stwierdzając, że ponosi je Skarb Państwa.

Sygn. II Ka 652/17

UZASADNIENIE

M. P. (1) został skazany prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w Rykach z dnia 16 czerwca 2011 r., sygn. **II K 278/10**, za ciąg przestępstw określony w art. 278 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk, na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności oraz na karę grzywny orzeczoną na podstawie art. 33 § 2 kk w wymiarze 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych, po 10 (dziesięć) złotych każda stawka. Na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej wobec M. P. (1) kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres 5 (pięciu) lat tytułem próby. Wyrok ten stał się prawomocny z dniem 25 czerwca 2011 r. W toku postępowania wykonawczego kara grzywny została zamieniona na zastępczą karę pozbawienia wolności - wykonano ją

w całości. Kara pozbawienia wolności, której wykonanie zostało warunkowo zawieszona w wyroku, została zarządzona do wykonania. **Skazany będzie ją wykonywać w okresie od dnia 21 lipca 2019 r. do dnia 20 lipca 2021 r.**

II. Sądu Rejonowego w Garwolinie z dnia 10 kwietnia 2013 r., sygn. **II K 737/12**, za czyn z art. 207 § 1 kk w zw. z art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności. Wyrok ten stał się prawomocny z dniem 17 lipca 2013 r. **Karę wykonano w całości w okresie od dnia 22 lutego 2014 r. do dnia 21 sierpnia 2014 roku.**

III. Sądu Rejonowego w Garwolinie z dnia 4 listopada 2014 r., sygn. **II K 17/14**, zmienionym przez wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 22 stycznia 2015 r. sygn. **II Ka 657/14**, za czyn z art. 157 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 57a § 1 kk, na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności. W wyroku tym na podstawie art. 46 § 1 kk nałożono na M. P. (1) obowiązek naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego S. T. kwoty 4.000 (czterech) tysięcy złotych. Wyrok ten stał się z dniem 22 stycznia 2015 r. **Karę wykonano w całości w okresie od 2 czerwca 2015 r. do dnia 1 czerwca 2016 r.**

IV. Sądu Rejonowego w Garwolinie z dnia 16 grudnia 2015 r., sygn. **II K 499/15**, za czyn z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności oraz za czyn z art. 280 § 1 kk w zb. z art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk na karę 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności. Kary jednostkowe pozbawienia wolności na podstawie art. 85 § 1 kk, art. 85a kk i art. 86 § 1 kk połączono i wymierzono M. P. (1) karę łączną 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności. W wyroku tytułem środka karnego na podstawie art. 46 § 1 kk nałożono na M. P. (1) obowiązek naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej Z. K. kwoty 625 (sześciuset dwudziestu pięciu) złotych oraz na rzecz pokrzywdzonego A. S. kwoty 50 (pięćdziesięciu) złotych. Na podstawie art. 63 § 1 i § 5 kk na poczet kary łącznej pozbawienia wolności zaliczono M. P. (1) okres zatrzymania w sprawie od dnia 16 lutego 2015 r., g. 18:45 do dnia 18 lutego 2015 r., g. 12:45. **Skazany odbywa tę karę obecnie, rozpoczął jej wykonywanie dnia 1 czerwca 2016 r., a jej koniec został wyznaczony na dzień 25 listopada 2018 r.**

V. wyrokiem Sądu Rejonowego w Rykach z dnia 8 września 2015 r., sygn. **II K 84/15**, zmienionym przez wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 28 kwietnia 2016 r., sygn. **XI Ka 1244/15**, za ciąg przestępstw określony w art. 279 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk, na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny orzeczoną na podstawie art. 33 § 2 kk w wymiarze 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych, po 15 (piętnaście) złotych każda stawka. Wyrok ten stał się prawomocny z dniem 28 kwietnia 2016 r. Karę grzywny wykonano w całości. **Karę pozbawienia wolności z tej sprawy skazany będzie wykonywać w okresie od dnia 25 listopada 2018 r. do dnia 21 lipca 2019 r.**

Sąd Rejonowy w Garwolinie wyrokiem z dnia 28 czerwca 2017 r., sygn. II K 127/17:

I. połączył skazanemu M. P. (1) na podstawie art. 85 kk, art. 86 § 1 kk w zw. z art. 569 § 1 kpk jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami: Sądu Rejonowego w Rykach z dnia 16 czerwca 2011 r., sygn. II K 278/10, Sądu Rejonowego w Garwolinie z dnia 4 listopada 2011 r., sygn. II K 499/15 i Sądu Rejonowego w Rykach z dnia 8 września 2015 r., II K 84/15 wymierzając mu karę łączną 5 (pięciu) lat pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 63 § 1 kk w zw. z art. 577 kpk na poczet orzeczonej w pkt I kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu następujące okresy:

- w sprawie sygn. akt II K 84/15 – od dnia 2 października 2013 r. do dnia 4 października 2013 r.;

- w sprawie sygn. akt II K 499/15 – od dnia 16 lutego 2015 r. do dnia 18 lutego 2015 r. i od dnia 1 czerwca 2016 r. do dnia 28 czerwca 2017 roku.;

III. w pozostałym zakresie wyroki objęte wyrokiem łącznym pozostawił odrębnemu wykonaniu;

IV. na podstawie art. 572 kpk umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego w zakresie wyroków opisanych w pkt II i III części wstępnej wyroku;

V. na podstawie art. 624 § 1 kpk zwolnił skazanego od ponoszenia wydatków procesu, obciążając nimi Skarb Państwa.

Apelację od przestawionego wyżej wyroku wniósł skazany M. P. (1), zaskarżając go w całości na swoją korzyść.

Wyrokowi temu zarzucił brak objęcia węzłem kary łącznej skazania w sprawie II K 17/14, jak również pominięcie i nienależyte rozważenie w kontekście wymiaru kary łącznej znaczącej poprawy jego zachowania w zakładzie karnym. W uzasadnieniu wniesionej apelacji skarżący zwrócił również uwagę na długi w jego ocenie czas trwania postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego, podczas którego orzeczoną wobec niego karę ze sprawy II K 17/14 wykonał w całości.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o objęcie węzłem kary łącznej skazania ze sprawy II K 17/14, jak również uwzględnienie przez Sąd Odwoławczy poprawy jego zachowania i przestrzegania regulaminu jednostki w zakładzie karnym od kwietnia 2016 r. do chwili obecnej.

Na rozprawie apelacyjnej nie stawił się skazany M. P. (1), o terminie zawiadomiony prawidłowo. Po udzieleniu głosu stronom, obrońca oskarżonego poparł apelację i wnioski w niej zawarte, wniósł o zasądzenie kosztów obrony z urzędu, oświadczając, iż nie zostały one uiszczone w całości, ani w części. Prokurator wniósł o utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy z tą zmianą, że wniósł o sprostowanie daty wyroku w sprawie II K 499/15 na 16 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja skazanego M. P. (1) jako niezasadna, nie zasługiwała na uwzględnienie. Sąd Odwoławczy nie znalazł podstaw do złagodzenia w orzeczeniu reformatoryjnym kary łącznej 5 lat pozbawienia wolności wymierzonej skazanemu zaskarżonym wyrokiem.

Na wstępie zaznaczyć należy, iż Sąd Rejonowy w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy dokonał prawidłowej oceny w zakresie warunków formalnych koniecznych do wydania wyroku łącznego w oparciu o przepisy art. 85 kk i art. 86 § 1 kk w zw. z art. 569 § 1 kpk. Tym samym, prawidłowo orzekł o połączeniu kar jednostkowych zapadłych wobec skazanego M. P. (1) w sprawach o sygn. II K 278/10, II K 499/15 i II K 84/15 w brzmieniu powyższych przepisów po nowelizacji, jaka miała miejsce z dniem 1 lipca 2015 r. Sąd I instancji nie dopuścił się także błędu w zakresie w jakim stwierdził brak przesłanek formalnych do połączenia pozostałych wyroków.

W sprawie II K 278/10 wyrok uprawomocnił się przed (25.06.2011 r.), zaś w sprawach II 499/15 i II K 84/15 (odpowiednio w dniu 24.12.2015 r. i w dniu 28.04.2016 r.) po nowelizacji przepisów o instytucji kary łącznej, jaka miała miejsce z dniem 1 lipca 2015 r. Okoliczność ta spowodowała, iż w myśl art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 roku, poz. 396), w sytuacji procesowej skazanego M. P. (1) otworzyła się droga do wydania wyroku łącznego na nowych zasadach.

Jak wskazuje się w orzecznictwie, nieuprawnionym jest jednak doszukiwanie się w końcowym fragmencie art. 19 ust. 1 ustawy nowelizującej nakazu stosowania przepisów ustawy nowej, zaś w przypadku, gdy należałoby połączyć karę orzeczoną prawomocnie po 30 czerwca 2015 r. z karą (karami) orzeczonymi przed tą datą, to należy na podstawie art. 4 § 1 kk rozstrzygnąć czy stosować dalej przepisy rozdziału IX Kodeksu Karnego w nowym brzmieniu, czy też w brzmieniu obowiązującym do dnia 01 lipca 2015 r. (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 31 maja 2016 r., sygn. II AKz 124/16, OSAW 2016/3/345, LEX nr 2080913).

Pamiętać przy tym należy, iż nie jest możliwa kompilacja względniejszych uregulowań obowiązujących w dwóch stanach prawnych dotyczących instytucji kary łącznej – Sąd ferując wyrok winien stosować kompleksowo jedną z nich w całości, ze wszystkimi jej konsekwencjami.

Pisemne motywy zaskarżonego wyroku prowadzą do wniosku, iż Sąd meriti w sytuacji konkurencji ustaw w czasie dotyczących problematyki kary badał względność przepisów dla sytuacji procesowej skazanego M. P. (1), rozważając hipotetyczne warianty orzeczeń, które mogłyby zapaść na gruncie ustawy „starej” i „nowej”. Z aprobatą Sądu II instancji spotkało się przy tym stanowisko Sądu Rejonowego, iż możliwość objęcia węzłem kary łącznej kary 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie II K 499/15, którą M. P. (1) obecnie wykonuje, warunkuje uznanie, iż względniejsze dla niego będzie stosowanie przepisów ustawy „nowej”. Stosowanie bowiem przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 2015 roku, gdy podstawową przesłanką orzekania o karze łącznej pozostawało uprzednie ustalenie, że przestępstwa objęte wyrokami skazującymi wydanymi wobec skazanego pozostawały w zbiegu realnym, prowadziłoby do konsekwencji mniej dla skazanego korzystnych niż wynikające z zastosowania przepisów obowiązujących od dnia 1 lipca 2015 roku.

Brak objęcia węzłem kary łącznej skazania ze sprawy II K 17/14 jest konsekwencją stosowania przepisów KK i KPK w brzmieniu po nowelizacji, jaka miała miejsce z dniem 1 lipca 2015 r.

W przedmiotowej sprawie kluczowe znaczenia miała treść przepisu art. 85 § 2 kpk, obowiązującego od 1 lipca 2015 r., zgodnie z którym podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89, w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1 tego przepisu.

W przepisie art. 85 § 2 kk w zwrocie „kary podlegające wykonaniu” chodzi o takie kary, w stosunku do których nie została zakończona procedura ich wykonania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2017 r., sygn. IV KK 363/16, Legalis Numer 1581151).

W świetle tego przepisu oczywistym pozostaje, iż wykonanie w całości danej kary stoi na przeszkodzie objęcia jej węzłem kary łącznej. Sytuacja taka zaistniała w przedmiotowej sprawie, gdzie skazany M. P. (1) w dniu 1 czerwca 2016 r. (a zatem jeszcze przed wszczęciem niniejszego postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego) wykonał w całości karę jednego roku pozbawienia wolności orzeczoną w sprawie II K 17/14.

Z powyższych względów, Sąd Odwoławczy nie mógł uczynić zadość postulatowi skazanego w zakresie objęcia skazania ze sprawy II K 17/14 węzłem kary łącznej jako sprzecznego z brzmieniem przepisu art. 85 § 2 kk w brzmieniu po 1 lipca 2015 r.

Przechodząc do problematyki współmierności kary podkreślić należy, iż chociaż Sąd Odwoławczy zgodził się z pierwszoinstancyjnym wymiarem kary łącznej 5 lat pozbawienia wolności wymierzonej M. P. (1) w zaskarżonym wyroku, uderzające wręcz pozostaje całkowite przemilczenie przez Sąd Rejonowy związków czasowych i podmiotowo-przedmiotowych przestępstw, za które został on skazany w sprawach II K 278/10, II K 499/15 i II K 84/15. Niedostatki pisemnych motywów wyroku w tym względzie należało ocenić w sposób określony w art. 455a kpk, dostrzegając, iż konwalidowanie uchybienia Sądu meriti i uzupełnienie rozważań odnośnie w/w kwestii z powodzeniem może zostać dokonane przez Sąd Odwoławczy. Chociaż przestępstwa, za które został skazany M. P. (1) w w/w sprawach cechowała podobna kwalifikacja prawna i wszystkie skierowane były przeciwko mieniu, należytego zważenia wymagało, iż w sprawie II K 278/10 i II K 84/15 M. P. (1) został każdorazowo skazany za ciąg przestępstw polegających na włamaniu, niemniej jednak daty czynów dzieli ponad 4 lata (19 i 20 sierpnia 2009 r. oraz 23 września – 2 października 2013r.), zaś w sprawie II K 499/15 mieliśmy do czynienia z dwoma czynami w postaci: kradzieży z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk oraz rozboju z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, (godzącego nie tylko w mienie, ale i zdrowie pokrzywdzonego), które zostały popełnione odpowiednio w dniu 12 lutego 2015 r. (kradzież) i w dniu 15 i 16 lutego 2015 r. (rozbój). Zupełnie inna była tożsamość osób pokrzywdzonych, zaś związki czasowe między powyższymi przestępstwami podsumować można jako w zasadzie nie istniejące - co zdaniem Sądu Okręgowego jednoznacznie wyklucza zastosowanie wobec M. P. (1) zasady pełnej absorpcji.

W kontekście mankamentów pisemnych motywów zaskarżonego wyroku na marginesie dodać jedynie można, iż Sąd meriti myli się wskazując, iż stosowanie wobec skazanego przepisów w brzmieniu przed nowelizacją implikowałoby automatycznie konieczność rozwiązania węzła kary łącznej orzeczonej w sprawie II K 278/10 (k. 52), albowiem w tejsze

sprawie w wyroku Sądu Rejonowego w Rykach z dnia 16 czerwca 2011 r., sygn. II K 278/10 w ogóle nie orzeczono kary łącznej. Jednocześnie twierdzenie, iż Sądowi Rejonowemu chodziło o węzeł karty łącznej ze sprawy II K 499/15 stawiloby w tej sytuacji nadinterpretację. Niemniej jednak, naturalna konsekwencja stosowania przepisów o instytucji kary łącznej w brzmieniu przed nowelizacją w postaci konieczności rozwiązania węzłów kary łącznej, dostrzeżona przez Sąd Rejonowy, niewątpliwie przemawia za stwierdzeniem prawidłowości toku rozumowania tegoż Sądu w zakresie konkurencji ustaw w czasie i uznania, iż stosowanie w sytuacji procesowej M. P. (1) przepisów w brzmieniu po dniu 1 lipca 2015 r. będzie dla niego względniejsze.

Wbrew wywodom apelującego, za znaczącym złagodzeniem wymiaru kary łącznej nie przemawia również jego zachowanie w warunkach izolacji penitencjarnej. Sąd ferując wyrok w tej części nie mógł pominąć tego, że M. P. (1) w dniu 20 marca 2016 r. uderzył w twarz innego osadzonego, co stało się bezpośrednią przyczyną skierowania go do wykonywania kary w warunkach ZK typu zamkniętego. Także okoliczność, iż po tej dacie skazany w zakładzie karnym przestrzega regulaminu odbywania kary, wziął udział w terapii przeciwdziałania agresji, podjął nieodpłatną pracę w więziennej bibliotece, zamierza kontynuować naukę i wyraził skruchę w związku z popełnionymi przestępstwami, nie może być okolicznością, która w decydującej mierze, jak tego żąda skarżący, miałyby wpłynąć na wymiar orzeczonej kary łącznej, albowiem taka postawa wynika z obowiązków i uprawnień każdej osoby przebywającej w warunkach izolacyjnych. Świadczy o postępującym procesie jego resocjalizacji i chęci powrotu do życia poza warunkami więziennymi. W orzecznictwie wskazuje się, iż zachowanie skazanego w czasie wymierzania kary łącznej może mieć znaczenie dla wymiaru kary, ale okoliczności tej nie można nadawać nadmiernego znaczenia, bo ma ono jedynie funkcję subsydiarną (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 12 września 2013 r., sygn. II AKa 142/13, LEX nr 1366142). Stanowisko to w zupełności podziela również Sąd Okręgowy w Siedlcach, w składzie orzekającym w tej sprawie.

Zdaniem Sądu Okręgowego, kara łączna w wymiarze 5 lat pozbawienia wolności, poza tym, iż uwzględnia dyrektywę wiodącą wynikającą z art. 85a kk oraz wszelkie przedstawione wyżej uwagi, stanowiąc właściwe, adekwatne i współmierne podsumowanie całokształtu działalności przestępczej M. P. (1). Z pewnością wyeliminuje swoistą konkurencję kar wprowadzonych skazanemu do wykonania w tym samym czasie. Innymi słowy, kara ta jest sprawiedliwa i właściwie wyważona, a ukształtowanie jej na poziomie 5 lat pozbawienia wolności gwarantuje, że spełni ona swe cele, tak w zakresie społecznego, jak i indywidualnego oddziaływania. Skoro kara łączna stanowi syntetyczną, całościową ocenę zachowań skazanego, to winna być także racjonalną z prewencyjnego punktu widzenia, reakcją za popełnione przestępstwa, nie zaś przejawem bliżej nieuzasadnionej i wręcz niezrozumiałej, ze społecznego punktu widzenia, pobłażliwości.

Kierując się przedstawionymi wyżej racjami, Sąd Okręgowy zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Na podstawie art. 105 § 2 kpk Sąd Okręgowy sprostował oczywistą omyłkę pisarską odnoszącą się do daty wydania wyroku w sprawie II K 499/15 przez Sąd Rejonowy w Garwolinie w części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku w linii 14 od dołu na 16 grudnia 2015 r.

Na podstawie § 4 ust. 1 i 3 oraz § 17 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów niepłatnej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1714), Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. P. M. w S. kwotę 147,60 zł (w tym 27,60 zł podatku VAT) tytułem sprawowanej z urzędu obrony skazanego M. P. (1) w postępowaniu apelacyjnym.

Na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 624 § 1 kpk, Sąd Okręgowy zwolnił skazanego od wydatków za II instancję, stwierdzając, że poniesie je Skarb Państwa. Za rozstrzygnięciem tej treści przemawia sytuacja materialna skazanego, który odbywa on karę pozbawienia wolności. Jej koniec pozostaje dość odległy, a skazany nie jest zatrudniony odpłatnie.

Z tych też względów, stosowanie do treści art. 456 kpk w zw. z art. 437 § 1 kpk, Sąd Okręgowy w Siedlcach orzekł jak w wyroku.